עבודת ישראל — נחמיה

(נחמי' ט') וכרות עמו הברית לתת את ארץ הכנעני והחתי והאמורי והפריזי והיבוסי והגרגשי לתת לזרעו. לכאורה מלת לתת שפת יתר הוא והל' כפול דכבר כתיב לתת ברישא דקרא. וי"ל ע"פ פי' רש"י בפ' כי תשא למה לא נכתב שם הגרגשי בין האומות הכתובים שם. ותירץ דהגרגשי פנה מעצמו וילך לו ע"ש. ונודע הדבר דגם הגרגשי צריך לתיקון רק דמסתמא תיקונו יהיה לעתיד לכן אפשר לומר דה"פ דקרא וכרות עמו הברית לתת את ארץ הכנעני עד היבוסי אבל הגרגשי לתת לזרעו דהיינו לעתיד לבא כנ"ל:

ויש עוד לומר כדאיתא בגמ' א"י מוחזקת היא ע"ש. ויש לומר דהבטיח הקב"ה לאאע"ה שבזכותו כדאי לתת ארץ הכנעני וגו' לזרעו. ואף גם הבטיחו שיהי' זרעו והיוצאים מחלציו ראוים במעשיהם ג"כ לרשת את הארץ וזהו וכרות עמו הברית לתת את ארץ וגו' עמו דייקא בזכותו ומעשיו וגם לתת לזרעו שיהיו הם הראוים לכך מצד מעשיהם: